

31990L0270

21.6.1990

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

L 156/14

DIREKTIVA SVETA
z dne 29. maja 1990
o minimalnih varnostnih in zdravstvenih zahtevah za delo s slikovnimi zasloni (peta posebna direktiva
v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS)

(90/270/EGS)

SVET EVROPSKIH SKUPNOSTI JE

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti in zlasti člena 118a Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾, pripravljenega po posvetovanju s Svetovalnim odborom za varnost, higieno in varovanje zdravja pri delu,

v sodelovanju z Evropskim parlamentom ⁽²⁾,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora ⁽³⁾,

ker člen 118a Pogodbe določa, da Svet v obliki direktiv sprejme minimalne zahteve za spodbujanje izboljšav, zlasti v delovnem okolju, da bi zagotovil višjo raven varnosti in zdravja delavcev;

ker skladno s pogoji zgoraj navedenega člena take direktive ne smejo uvajati upravnih, finančnih in pravnih omejitev, ki bi lahko zavirale ustanavljanje in razvoj malih in srednjih podjetij;

ker sporočilo Komisije o njenem programu glede varnosti, higiene in zdravja pri delu ⁽⁴⁾ predvideva sprejetje ukrepov v zvezi z novimi tehnologijami; ker je Svet to upošteval v svojem Sklepu z dne 21. decembra 1987 o varnosti, higieni in zdravju pri delu ⁽⁵⁾;

ker je upoštevanje minimalnih zahtev za zagotavljanje višje ravni varnosti na delovnih postajah s slikovnimi zasloni bistveno za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev;

ker je ta direktiva posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive Sveta 89/391/EGS z dne 12. junija 1989 o uvedbi ukrepov za spodbujanje izboljšav glede varnosti in zdravja delavcev pri

delu ⁽⁶⁾; ker se določbe slednje v celoti uporabljajo pri rabi slikovnih zaslonov s strani delavcev brez poseganja v strožje in/ali posebne določbe te direktive;

ker morajo biti delodajalci seznanjeni z najnovejšim tehnološkim napredkom in znanstvenimi odkritji v zvezi z načrtovanjem delovnih postaj, da bi lahko zagotovili boljšo raven varnosti in zdravja delavcev;

ker so ergonomski vidiki še posebnega pomena pri delovnih postajah s slikovnimi zasloni;

ker predstavlja ta direktiva konkreten prispevek k ustvarjanju socialne razsežnosti notranjega trga;

ker se mora v skladu s Sklepom 74/325/EGS ⁽⁷⁾ Komisija posvetovati s Svetovalnim odborom za varnost, higieno in varovanje zdravja pri delu o pripravi predlogov na tem področju,

SPREJEL TO DIREKTIVO:

ODDELEK I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet

1. Ta direktiva, ki je peta posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS, določa minimalne varnostne in zdravstvene zahteve za delo s slikovnimi zasloni, kakor so opredeljeni v členu 2.

2. Določbe Direktive 89/391/EGS se v celoti uporabljajo za celotno področje iz odstavka 1, brez poseganja v strožje in/ali posebne določbe te direktive.

⁽¹⁾ UL C 113, 29.4.1988, str. 7, in UL C 130, 26.5.1989, str. 5.

⁽²⁾ UL C 12, 16.1.1989, str. 92, in UL C 113, 7.5.1990.

⁽³⁾ UL C 318, 12.12.1988, str. 32.

⁽⁴⁾ UL C 28, 3.2.1988, str. 3.

⁽⁵⁾ UL C 28, 3.2.1988, str. 1.

⁽⁶⁾ UL L 183, 29.6.1989, str. 1.

⁽⁷⁾ UL L 185, 9.7.1974, str. 15.

3. Ta direktiva se ne uporablja za:

- (a) voznikove kabine ali krmilne kabine za vozila ali stroje;
- (b) računalniške sisteme na prevoznih sredstvih;
- (c) računalniške sisteme, namenjene predvsem javni uporabi;
- (d) „prenosne“ sisteme, namenjene trajnejši uporabi na delovni postaji;
- (e) računske stroje, blagajne in vsako opremo z majhnim podatkovnim ali merilnim zaslonom, potrebnim za neposredno uporabo opreme;
- (f) pisalne stroje običajne konstrukcije tipa, poznanega kot „pisalni stroj z okencem“.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej direktivi imajo naslednji izrazi naslednji pomen:

- (a) *slikovni zaslon*: alfanumerični ali grafični slikovni zaslon, ne glede na uporabljeni način prikazovanja;
- (b) *delovna postaja*: sklop, obsegajoč slikovni zaslon, ki je lahko opremljen s tipkovnico ali napravo za vnašanje, in/ali programsko opremo, ki določa vmesno povezavo med operaterjem in strojem, dodatno opremo po izbiri, zunanjo opremo, vključno z disketnim pogonom, telefonom, modemom, tiskalnikom, držalom za predloge, delovnim stolom in delovno mizo ali delovno površino, ter neposredno delovno okolje;
- (c) *delavec*: vsak delavec, skladno z opredelitvijo v členu 3(a) Direktive 89/391/EGS, ki stalno uporablja slikovni zaslon kot pomemben del svojega običajnega dela.

ODDELEK II

OBVEZNOSTI DELODAJALCEV

Člen 3

Analiza delovnih postaj

1. Delodajalci morajo opraviti analizo delovnih postaj, da bi ocenili varnostne in zdravstvene razmere, še posebno v zvezi z možno nevarnostjo za vid, telesnimi težavami in duševnim pritiskom.
2. Delodajalci morajo izvesti ustrezne ukrepe za odpravo ugotovljenega tveganja na podlagi ocene iz odstavka 1, ob upoštevanju dodatnih in/ali skupnih učinkov tako ugotovljenega tveganja.

Člen 4

Delovne postaje, ki se uporabljajo prvič

Delodajalci morajo izvesti ustrezne ukrepe za zagotovitev, da delovne postaje, ki se prvič uporabljajo po 31. decembru 1992, ustrezajo minimalnim zahtevam iz Priloge.

Člen 5

Obstoječe delovne postaje

Delodajalci morajo izvesti ustrezne ukrepe za zagotovitev, da se delovne postaje, ki so že v uporabi 31. decembra 1992 ali prej, prilagodijo tako, da bodo ustrezale minimalnim zahtevam iz Priloge, najpozneje v štirih letih po tem datumu.

Člen 6

Obveščanje in usposabljanje delavcev

1. Brez vpliva na člen 10 Direktive 89/391/EGS je treba delavce seznaniti z vsemi vidiki varnosti in zdravja v zvezi z njihovo delovno postajo, še posebno s tistimi ukrepi, ki se uporabljajo za delovne postaje in izvajajo na podlagi členov 3, 7 in 9.

V vseh primerih je treba delavce ali njihove predstavnike seznaniti z vsakim zdravstvenim ali varnostnim ukrepom, izvedenim v skladu s to direktivo.

2. Ne da bi to vplivalo na člen 12 Direktive 89/391/EGS, je treba vsakega delavca usposobiti za delo na delovni postaji pred začetkom tovrstnega dela in vsakokrat, ko se organizacija delovne postaje bistveno spremeni.

Člen 7

Vsakodnevno delo

Delodajalec mora načrtovati delavčevo delo tako, da bo vsakodnevno delo s slikovnim zaslonom redno prekinjano z odmori ali spremembo dejavnosti, ki zmanjšujejo obremenitev pri delu s slikovnim zaslonom.

Člen 8

Posvetovanje z delavci in sodelovanje delavcev

O vprašanih iz te direktive, vključno s Prilogo, poteka posvetovanje z delavci in sodelovanje delavcev in/ali njihovih predstavnikov v skladu s členom 11 Direktive 89/391/EGS.

Člen 9

Varovanje oči in vida delavcev

1. Delavci so upravičeni do ustreznega pregleda oči in vida, ki ga opravi ustrezno usposobljena oseba:

- pred začetkom dela s slikovnim zaslonom,
- v rednih časovnih intervalih za tem,
- in če se pojavijo težave z vidom, ki bi lahko bile posledica dela s slikovnim zaslonom.

2. Delavci so upravičeni do specialističnega pregleda, če rezultati pregleda iz odstavka 1 pokažejo, da je to potrebno.

3. Če rezultati pregleda iz odstavka 1 ali pregleda iz odstavka 2 pokažejo, da so potrebni posebni korekcijski pripomočki, in če običajnih korekcijskih pripomočkov ni mogoče uporabiti, je treba delavcu zagotoviti posebne korekcijske pripomočke, ki ustrezajo nekemu delu.

4. Zaradi ukrepov sprejetih na podlagi tega člena, za delavce v nobenem primeru ne smejo nastati dodatni finančni stroški.

5. Varovanje oči in vida delavcev je mogoče zagotavljati kot del nacionalnega zdravstvenega sistema.

ODDELEK III

DRUGE DOLOČBE

Člen 10

Prilagoditve Priloge

Strogo tehnične prilagoditve Priloge zaradi upoštevanja tehničnega napredka, razvoja mednarodnih predpisov in

specifikacij ter znanja na področju slikovnih zaslonov se sprejemajo v skladu s postopkom, določenim v členu 17 Direktive 89/391/EGS.

Člen 11

Končne določbe

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 31. decembra 1992.

O tem takoj obvestijo Komisijo.

2. Države članice predložijo Komisiji besedila predpisov nacionalne zakonodaje, ki jih sprejmejo ali so jih že sprejele na področju, ki ga ureja ta direktiva.

3. Države članice Komisiji vsaka štiri leta poročajo o praktičnem izvajanju določb te direktive in navedejo stališča delodajalcev in delavcev.

Komisija o tem obvesti Evropski parlament, Svet, Ekonomsko-socialni odbor in Svetovalni odbor za varnost, higieno in varovanje zdravja pri delu.

4. Komisija predloži poročilo o izvajanju te direktive v rednih razmikih Evropskemu parlamentu, Svetu in Ekonomsko-socialnemu odboru ob upoštevanju odstavkov 1, 2 in 3.

Člen 12

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 29. maja 1990

Za Svet

Predsednik

B. AHERN

*Priloga***MINIMALNE ZAHTEVE***(Člena 4 in 5)***Uvodna opomba**

Obveznosti, določene v tej prilogi, se uporabljajo za doseg ciljev te direktive in če, prvič, zadevne komponente obstajajo na delovni postaji in če, drugič, ga inherentne zahteve ali značilnosti naloge ne izključujejo.

1. OPREMA**(a) Splošna pripomba**

Uporaba opreme kot taka ne sme biti vir tveganja za delavce.

(b) Slikovni zaslon

Znaki na zaslonu morajo biti dobro opredeljeni in jasno oblikovani, primerne velikosti in z ustreznim razmikom med znaki in vrsticami.

Slika na zaslonu mora biti stabilna, brez utripanja in drugih oblik nestabilnosti.

Svetlost in/ali kontrast med znaki in ozadjem morata biti za operaterja lahko nastavljiva, prav tako pa morata biti lahko prilagodljiva na razmere v prostoru.

Zaslon se mora zlahka in prosto vrteti ter nagibati v skladu s potrebami operaterja.

Obstajati mora možnost uporabe ločenega podstavka za zaslon ali nastavljive mize.

Zaslon mora biti brez odbojnega bleska in odsevov, ki bi lahko povzročali uporabnikovo nelagodje.

(c) Tipkovnica

Tipkovnica naj omogoča nagibanje in naj bo ločena od zaslona, da lahko uporabnik najde udoben delovni položaj, s čimer se izogne utrujenosti rok in dlani.

Prosta površina pred tipkovnico naj bo dovolj velika, da omogoča oporo za operaterjeve dlani in roke.

Tipkovnica naj ima motno površino (brez leska), da se izognemo odbojnemu blesku.

Namestitev tipkovnice in značilnosti tipk naj bodo take, da olajšajo uporabo tipkovnice.

Simboli na tipkah morajo zagotavljati ustrezen kontrast in čitljivost iz predvidenega delovnega položaja.

(d) Delovna miza ali delovna površina

Delovna miza ali delovna površina mora biti dovolj velika in z nizkim odbojnim koeficientom ter mora omogočati fleksibilnost pri razporejanju zaslona, tipkovnice, dokumentov in pripadajoče opreme.

Držalo za dokumente mora biti stabilno ter nastavljivo in postavljeno, tako da kar najbolj zmanjšuje potrebo po neudobnih premikih glave in oči.

Na razpolago mora biti primeren prostor, tako da lahko delavec najde udoben položaj.

(e) Delovni stol

Delovni stol mora biti stabilen in omogočati operaterju, da se zlahka svobodno premika in udobno namesti.

Višina stola mora biti nastavljiva.

Naslonjalo stola mora biti nastavljivo po višini in po naklonu.

Naslonjalo za noge mora biti na razpolago vsakomur, ki ga želi.

2. OKOLJE

(a) Prostorske zahteve

Delovna postaja mora biti dimenzionirana in načrtovana tako, da zagotavlja uporabniku dovolj prostora za menjavo položaja in izvajanje raznih gibov.

(b) Razsvetljava

Razsvetljava v prostoru in na delovnem mestu (delovne svetilke) mora zagotavljati zadovoljive razmere glede osvetljenosti in ustrezen kontrast med zaslonom in okoljem v ozadju ob upoštevanju vrste dela in zmogljivosti uporabnikovega vida.

Možen moteč blesk in odseve na zaslonu ali drugi opremi je treba preprečiti z ustrezno ureditvijo delovnega mesta in delovne postaje z namestitvijo in tehničnimi zahtevami virov umetne svetlobe.

(c) Odsevi in blesk

Delovne postaje morajo biti načrtovane tako, da viri svetlobe, kakršni so okna in druge odprtine, prozorne in prosojne stene in živobarvni inventar ali stene, ne povzročajo neposrednega bleska in odsevov na zaslonu.

Okna morajo biti opremljena s primernim sistemom nastavljivega zastiranja za zmanjšanje jakosti dnevne svetlobe, ki pada na delovno postajo.

(d) Hrup

Pri opremljanju delovne postaje je treba upoštevati hrup, ki ga proizvaja oprema, pripadajoča delovnim postajam, še posebno zato, da ne bi motil pozornosti ali govora.

(e) Toplota

Oprema, ki pripada delovni postaji (postajam), ne sme proizvajati čezmerne toplote, ki bi lahko povzročala neudobno počutje delavcev.

(f) Sevanje

Vse sevanje razen vidnega dela elektromagnetnega spektra je treba zmanjšati na zanemarljivo raven s stališča varnosti in zdravja delavcev.

(g) Vlaga

Treba je zagotoviti in vzdrževati ustrezno raven vlage.

3. VMESNA POVEZAVA MED OPERATERJEM IN RAČUNALNIKOM

Pri načrtovanju, izbiri, naročanju in spreminjanju programske opreme in pri načrtovanju nalog, kjer se uporablja slikovni zaslon, mora delodajalec upoštevati naslednja načela:

- (a) programska oprema mora biti primerna za nalogo;
- (b) programska oprema mora biti lahko uporabna in, če je potrebno, prilagodljiva glede na operaterjevo raven znanja ali izkušenj; nobenega sistema kvantitativnega ali kvalitativnega preverjanja ni mogoče uporabiti brez vednosti delavcev;
- (c) sistemi morajo dajati delavcem povratne informacije o uspešnosti izvajanja nalog;
- (d) sistemi morajo prikazati informacije v obliki in s hitrostjo, ki sta prilagojeni operaterjem;
- (e) pri programski opremi je treba uveljaviti načela ergonomije, še posebno pri ročnem vnašanju podatkov.